

לתגובות והערות: שליח 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבָת: 16:29

יְצִיאַת הַשָּׁבָת: 17:26

ר"ת: 18:01

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 374 2.11.2018 - כ"ד מרחשוון תשע"ט

וְהָאֱלֹהִים יִשְׁמְעוּ לְהוֹרֵי צְדִיקִים וּבְיָאֵן בָּנֵי

פְּרִישֶׁת - זְזִילֵי שְׂרָה

רק לתת - הרב אפרים שרבני שליט"א (עלון 'מחנה אפרים')

התורה מספרת על אליעזר עבד אברהם שיוצא לחפש כלה ליצחק אבינו. הוא מבקש מהקב"ה כלה שיש לה לב לעמוד ולחלק כוסות שתייה לצוות שלם של אנשים, וכן לשיירה שלימה של גמלים מבלי לחשוב פעמיים. "הוא האשה אשר הכיח ה' לבן אדני"- רק כלה כזאת תכנס לבית שלנו, כלה שכל כולה חסד, שכל כולה לתת, רק אחת כזו יכולה להמשיך את עם ישראל, רק דרכה יעבור העם היהודי.

"כי אמרתי עולם חסד יבנה"- הקב"ה מבקש תבנו לי עולם של חסד, אני רוצה עולם יפה. משל למה הדבר דומה, לכסא שהיו לו ארבע רגליים, אך כיוון שאחת מרגליו הייתה קצרה היה הכסא מתנדנד. מה עשה בעל הבית? נטל אבן והניחה תחת אותה הרגל והיה הכסא עומד. אומר המדרש, הסיפור הזה הוא על הקב"ה, "מלמד, שכסא של מעלה היה מתנדנד"- הקב"ה לא היה יושב בנוח, לא טוב לו, "עד שבא הקב"ה וסמכו"- הקב"ה מצא אבן והניחה תחת אותה הרגל והיה הכסא עומד. ושואל המדרש, ובמה סמכו? עונה המדרש, סמכו הקב"ה בחסד. זו האבן שמחזיקה לקב"ה את הכסא, אבן של חסד. כשיש חסד, כשיש לב, הקב"ה יושב בנוח, טוב לו בעולם.

כשניגש עולה חדש אל הרב החזון איש זצ"ל ותינה לפניו את צערו, היה החזון איש מקשיב ומייעץ, מקשיב ומפייס, מקשיב ומתייחס. לאחר כמה שעות, כשסיים אותו יהודי לדבר ואחר שפרק את לבו, הוציא צ'ק, רשם בו סך מכובד ואמר לרב: "הרב, זה שלך, זה הכרת הטוב ממני על כל תשומת הלב והקשב הרב שהרב העניק לי". אמר לו הרב: "מחילה מנכר, אך אני לא מקבל כסף". תמה היהודי ושאל: "דגע, אם הרב לא לוקח כסף, אז ממה הרב מתפרנס? ממה הרב חי?". ענה לו הרב: "אני חי מלעשות טוב ליהודים, מזה אני חי".

קוראים יקרים, שתזכרו, בגלל אנשים כאלו הקב"ה יושב בנוח, בגללם יש לו כסא לשבת. ומספרים על החזון איש, שכמה ימים לפני הסתלקותו מן העולם, הגיע הרופא הפרטי שלו, ד"ר משה המר, וערך לו סדרת בדיקות.

לאחר בדיקה מקיפה, הודיע הד"ר שיש הפרעה קשה בתפקוד הלב של הרב, שהרב מוגדר כפיקוח נפש ויש לעצור את קבלת הקהל מיידית, כיוון שהלב של הרב זקוק למנוחה מוחלטת. גיסו של הרב, הרב גריינמן, מיד סגר את הדלת ותלה שלט על הדלת, שעקב חולשתו של הרב אין קבלת קהל. החזון איש היה שרוע על המטה וחלוש מאוד, אך כשראה את הדלת נסגרת, אמר בקול חלוש: "תפתח בבקשה את הדלת".

אמר לו הרב גריינמן: "כבוד הרב, איך אפשר בשעה כזו לקבל קהל? זוהי סכנה של ממש!". אמר לו הרב בקול חלוש: "וכי האנשים האלה באים לתענוג? הם באים לבקש נחמה, הם צריכים עזרה ואתה רוצה לסגור עליהם את הדלת?! בשבילי, אני מבקש, תפתח להם בבקשה".

איי איי זה היה חזון איש, גם את הנשימות האחרונות שלו הוא חילק לעולם, הוא לא השאיר לעצמו אפילו כמה דקות לנשום בשקט. אומר הרב גריינמן: "החזון איש נפטר על המטה כשהוא מקבל קהל". עד הרגע האחרון, עד השנייה האחרונה לתת, עד הרגע האחרון לנשום חסד.

וכמה הוא היה נאה דורש נאה מקיים, הוא כותב באגרות שלו, ומיהו היהודי יקר הנפש? מיהו היהודי השלם? "הוא היהודי שהיפגשות עם רעהו היא לו חדות הלב" – שהוא רואה יהודי זה עושה לו טוב – זה יהודי שלם. "ואין כאב אצלו ככאב של פגיעה בכבוד חברו, או שחיסר מרעהו חסד" – זה יקיר נפש, יהודי שהשמחה שלו לא יכולה להיות שלימה בזמן שחבר שלו חולה, או שחברו עדיין רווק ולא מצא את השידוך שלו, זה היהודי יקיר הנפש, אחד שצובט אותו אולי הוא לא נותן מספיק לאחרים.

וכמו שמספרים על הרב מטשעבין, שנסע פעם במכוניתו עם הנכד שלו שישב מאחורה. ובאמצע הנסיעה הבחין הנהג באדם שחיפש 'טרמפ' ורצה לעצור לו כדי לאספו. הנכד שישב מאחורה אמר: "אוף, יהיה כאן צפוף עכשיו". מיד הסתובב הרב מטשעבין אל נכדו ואמר לו: "אני מעולם לא האמנתי שיהיה לי נכד שיוציא משפט כזה מהפה שלו, שמישהו יעמוד בתחנה והוא יגיד צפוף!" – זה יהודי שלם! אחד שלעולם לא צפוף לו, זה אדם גדול.

התורה הקדושה לא תעניק לשום בריה את התואר 'גדול' אלא רק למי שיש לו לב גדול. הקב"ה ישתבח שמו נקרא גדול, הא-ל הגדול, כיוון שמרבה להיטיב. אברהם אבינו נקרא: "הָאֲדָם הַגָּדוֹל בְּעֵנְקִים", למה? כי התורה מעידה עליו: "וַיֵּטַע אֶשֶׁל בְּבֵּאֵר שֶׁבַע", 'אשל' הוא ראשי תיבות – אכילה, שתייה, לוויה, הוא היחיד שפתח גמ"ח של אכילה ושתייה והיה מלווה אותם לבית, הוא היה חי רק כדי לעשות לאנשים טוב, עליו התורה מעידה זה אדם גדול.

גם האשה השונמית שאירחה את אלישע הנביא בביתה, אשה שהכניסה אברך אצלה לבית ודאגה לו לכל, התורה כותבת עליה: "וְיָשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה".

גם אחד הטעמים ששבת הגדול, שבת שלפני פסח, נקראת בשם זה, הוא משום שמחלקים בה 'קמחא דפיסחא' – שבת שדואגת לעניים היא שבת גדולה. הקב"ה רוצה אנשים גדולים, הקב"ה צריך אנשים גדולים.

מספרים על אשה אחת שתקפו אותה צירי לידה ובעלה הזמין מיד אמבולנס. כשהגיעו הצוות הרפואי, הבעל קיבל דום לב, הצוות הרפואי ניסה להחיותו, אך ללא הועיל, הבעל נפטר במקום ואת האלמנה הטריה המסכנה הובילו לחדר לידה. השברון היה גדול, בא ילד והלך אבא. הדמעות לא הפסיקו לרדת. יום לפני הברית, אמרה היולדת שהיא רוצה לקרוא את שמו של הבן על שם האבא.

היו קצת מבני המשפחה שחששו מכך, כיוון שהאב נפטר בצורה טראגית כזאת, ומיד יצרו קשר עם הגאון ר' שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל לשאלו בדבר. כשהרב שמע את השאלה בטלפון, הוא שתק ולא ענה, אלא בכה.

כשנרגע הרב, הוא אמר להם: "תמתינו לי אני כבר מגיע". הוא נכנס לבית האלמנה והתחיל לבכות. שהפסיק, הוא אמר לאלמנה: "יש לי שני דברים לומר לך. אחד, שאת תקראי את השם של הילד על שם אביו, זה יעשה נחת רוח גדול לנפטר. והדבר השני, אני יודע שלילד הזה לא יהיה אבא, אז באתי להגיד לך שמהיום אני אהיה אבא שלו, מהמטרנה שהוא צריך עד החתונה שלו וקניית דירה, הכל יעבור דרכי".

וכך היה, הרב אוירבאך זצ"ל חיתן את הילד הזה, הוא גם דאג למצוא לאלמנה חתן, הוא ליווה אותו בכל פרק בחיים שלו - באירוסין, בחתונה, בקניית הדירה, אבא אמיתי. זה שהוא לא הכיר אותה, זה לא עצר אותו מלהיות אבא של הילד שלה - אלו אנשים גדולים, אנשים שחיים מלעשות טוב ליהודים, בגללם הקב"ה יכול לשבת קצת בנוח, בגללם היה שווה לו לייסד עולם כדי לראות את התמונות האלו.

אמר ר' משה ליב מסאסוב זצ"ל: "אני לא הייתי יודע אהבת ישראל מה היא, עד שפעם אחת ראיתי שיכור שאומר לחבירו: "אתה אוהב אותי?". ענה לו חבירו: "בטח שאני אוהב אותך, איזו שאלה?!". אמר לו השיכור: "אתה יודע מה חסר לי?". אמר לו חבירו: "לא, מה חסר לך?". השיב לו: "אם אתה לא יודע מה חסר לי, איך אתה אומר שאתה אוהב אותי?". אם אתה לא יודע מה אנשים עוברים, אתה לא אוהב ישראל, שתזכור, אם אתה לא חושב לתת כתף ולהטות שכם, זה לא יהדות.

שאלו אותי שבע שבער כמה בחורים מה לקבל עלינו, אמרתי להם, תמצאו בחור רווק שמתעב לו השידוך ותקבלו עליכם לא להפסיק להתפלל עליו עד שיתחתן, בזה אתם תתחילו להיות אנשים טובים, להיות אנשים עם לב.

יה"ד באמת שנזכה לדאוג לאחרים, שנזכה באמת להגדיל את הלב שלנו, לנשום חסד, שנזכה לדעת שהאדם לא נברא בעולם אלא להיטיב לאחרים, שנזכה להיות יהודים טובים. אכ"ר. אשריכם ישראל. שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.

סיפור לשבת – בדיקת הכלה בנדיבות הלב (עלון 'להתעדן באהבתך')

הדמות עליה מסופר בקטע שלפנינו הוא רבי דוד שפיגל זצ"ל שהיה רב בגרמניה, ונודע כתלמיד חכם גדול וירא שמים מרבים. בהגיעו לגיל שידוכים, נפטרה במקום מגוריו אשתו של ראש השוחטים, חיים כהן שמו, ובתה הבכורה נאלצה לנהל מעתה את הבית, במקום אימה. בשלב מסוים הציעו לר' דוד את הבת ההיא. תשובתו היתה שלפני שיסכים לשידוך, הוא מעונין לבדוק את המשודכת בדבר מסוים, ולא פירט בפני השדכן מה הוא הדבר. 'אשוב אליך בעוד כמה ימים, עם תשובה ברורה, לכאן או לכאן', השיב ר' דוד לשדכן.

בערב שבת, כשעה לפני כניסת השבת, יורד ר' דוד לרחוב, וקורא לשני עניים שבגדיהם היו פרומים, וחזותם מצביעה על אביונות אמיתית, ואומר להם כדברים הללו: בקשה לי אליכם, ואשלם לכם במיטב כספי אם תמלאו לי אותה. עיניהם של העניים נדלקו בשמחה, והם הסכימו לעשות כל אשר יאמר להם. ר' דוד פונה אל העני הראשון, ואומר לו לדפוק עתה על דלת ביתה של משפחת כהן, וכשהבת הגדולה תפתח לך את הדלת, תאמר לה שאתה מאוד רעב, וברצונך לאכול סעודה. אחר כך תבוא ותספר לי כיצד התגלגלו העניינים. ר' דוד פונה עתה אל העני השני, ואומר לו שלאחר שירד העני הראשון מבית משפחת כהן, תעלה לשם אתה, ותעשה כמעשהו, ותאמר גם אתה שהינך רעב, ותבקש שיתנו לך סעודה, ותספר לי אחר כך כיצד קיבלו אותך, והאם נתנו לך לאכול. ואגב, הגר"י זילברשטיין, בשמעו את הסיפור, היקשה, וכי מי התיר לר' דוד להטריח נערה יתומה שתכין שתי ארוחות, בזמן כל כך לחוץ? הרי בעצם מדובר ב'הצגה', והעניים לא הוצרכו לסעודות הללו! ותירץ, גם בשידוך של רבקה, מצאנו שאליעזר עשה דבר דומה, כשברצותו לבדוק את תכונותיה של המיועדת, ביקש ממנה להשקות את הגמלים. כך או כך, הבחור דוד שפיגל שילשל לשני העניים כסף רב על מנת שימלאו את המשימה שהטיל עליהם, והנה העני הראשון כבר מתדפק על דלת המשפחה. הדלת נפתחת על ידי הבת הגדולה, זו שהוצעה לר' דוד שפיגל. היא שואלת את העני למבוקשו, והלה משיב שמזה כמה ימים לא בא אוכל טעים אל קירבו, ואני מבקש שתערכי לי עכשיו שולחן יפה, וסעודה נאה, כדי שאוכל להשביע רעבוני. למרבה הפלא, ולמרות שהשבת כבר עמדה בפתח, וזו העת שהשטן פותח את המשרד הראשי שלו, ומנסה להבעיר את אש הכעס בבתים היהודיים, מנענעת לו הבת הגדולה בראשה בסבלנות רבה, לאות שהיא משתתפת בצערו, וברעבונו, ומזמינה אותו להיכנס אחר כבוד הביתה. היא עורכת לפניו שולחן עם מטעמים רבים, ועומדת לפניו כדי לשרתו ולהגיש לו כל אשר יבקש. העני סיים לאכול, וירד אל הרחוב, ועתה ניתן האות לחברו לעלות לבית המשפחה. לא קשה לתאר מה היתה תגובתם של רבים מבני דורנו אל מול מקרה שכזה... ועוד בפרשיה החוזרת על עצמה פעם שניה... גם אם היה מתגבר על עצמו בפעם הראשונה, ונותן לעני את מבוקשו, אבל כשמגיע אביון נוסף, ובשעה כה לחוצה.. ובאמת, היה מותר לכאורה לבת ההיא לחשוב שאולי ממתינה ברחוב שורה ארוכה של אביונים, וברגע שגם זה ירד, יעלו השלישי והרביעי, ואני אנה אני באה... הרי עוד רגע שבת.. אבל היא לא עשתה את כל החשבונות הללו, והוכיחה את מידת הסבלנות השוכנת בקרבה. היא אירחה במאור פנים גם את העני השני, האכילתהו והשקתהו, והוציאה אותו מן הבית כשהוא שבע לחלוטין. משבאו שני העניים וסיפרו לר' דוד את הקורות אותם, החליט על אתר להסכים להינשא לה.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל.
 לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
 לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
 לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.